

در یادداشتی اختصاصی برای جام جم آنلاین مطرح شد

ایران و عربستان در مسیر وحدت اسلامی

گفت‌وگوی تلفنی محمد بن سلمان ولیعهد عربستان سعودی با دکتر مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور اسلامی و عزیمت معاون اول رئیس‌جمهوری به ریاض برای شرکت در نشست سران کشورهای اسلامی از وجود یک اراده جدی نزد حاکمیت عربستان برای تقویت مناسبات خود با ایران حکایت دارد.

کد خبر: ۱۴۸۱۰۳۷

تاریخ: ۲۱ آبان ۱۴۰۳ - ۱۶:۳۷

پیشنهاد تشکیل نشست فوق‌العاده سران کشورهای اسلامی در ریاض بنا به پیشنهاد جمهوری اسلامی صورت گرفته که با موافقت دولت عربستان مواجه شد.

دستور کار نشست سران 55 کشور اسلامی در ریاض عربستان دستیابی به یک راه حل عملی در راستای فشار به رژیم صهیونیستی برای پایان دادن به کشتار مردم بی‌دفاع غزه و جنوب لبنان بود.

با اینکه رئیس‌جمهوری اسلامی به دلیل مشغله کاری و ضرورت دفاع از بودجه سالانه دولت که تقدیم مجلس شده از شرکت در نشست ریاض خود داری کرده اما حضور محمدرضا عارف معاون اول رئیس‌جمهوری و دکتر عباس عراقچی وزیر خارجه نشانه حضور فعال ایران در این نشست مهم منطقه ای است.

صرف نظر از خروجی غیر موثر نشست سران کشورهای اسلامی و ناتوانی این مجموعه بزرگ و تاثیر گذار جهانی در پایان دادن به جنگ غزه اما پیشنهاد هیات ایرانی برای تقابل با رژیم صهیونیستی مورد توجه شرکت کنندگان در نشست ریاض قرار گرفت. این نشست و حضور تاثیر گذار ایران نشان می‌دهد که مناسبات ایران و عربستان به عنوان محوری‌ترین کشورهای اسلامی بر روی ریل صحیحی قرار گرفته است.

به دلیل شرایط گذشته و دخالت قدرت‌های خارجی برای تشدید اختلافات بین ایران و همسایگان عرب خود طبیعتاً مناسبات ایران و عربستان به عنوان بزرگترین کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس با گام‌هایی لرزان صورت می‌گیرد. اما علیرغم کندی حرکت دو کشور برای حل‌نهایی اختلافات فی‌ما بین، تقویت مناسبات تهران - ریاض علاوه بر اینکه به افزایش توان بازدارندگی محور مقاومت منجر خواهد شد موجب شکل‌گیری یک جبهه قدرتمند اسلامی نیز می‌شود.

دیدار دکتر محمدرضا عارف معاون اول رئیس جمهوری با محمد بن سلمان ولیعهد عربستان در حاشیه نشست سران کشورهای اسلامی در ریاض ثابت می کند که عربستان به خوبی به نقش تاثیر گذار ایران در کاهش تنش های منطقه ای پی برده است.

انتخاب دونالد ترامپ به عنوان رئیس جمهوری امریکا در شتاب عربستان برای نزدیک شدن به جمهوری اسلامی و محور مقاومت بی تاثیر نیست.

علت این امر این است که دونالد ترامپ پس از ورود به کاخ سفید قطعا در صدد احیاء طرح صلح ابراهیم بر خواهد آمد و فشارها را بر عربستان برای برقراری رابطه با رژیم صهیونیستی تشدید خواهد کرد. عربستان نیز شرط برقراری رابطه با رژیم صهیونیستی را حل نهایی و ریشه ای مشکلات ملت فلسطین دانسته در حالی که دونالد ترامپ رئیس جمهوری امریکا در دوره ریاست جمهوری سابق خود هیچگونه اهمیتی برای احقاق حقوق ملت فلسطین قائل نبود.

به این ترتیب در چنین فرایندی عربستان بطور قهری با تیم جدید دونالد ترامپ بر سر بسیاری از مسائل منطقه و جهان از جمله مساله فلسطین زاویه پیدا خواهد کرد. از این رو محمد بن سلمان تلاش خواهد کرد تا یک حاشیه امن سیاسی و نظامی برای حاکمیت عربستان بویژه در دوره پسا انتخاب ترامپ ایجاد کند.

علاوه بر این جمهوری اسلامی به دلیل نقش تاثیر گذار خود در رخدادهای منطقه و توان باز دارندگی ایران در برابر تهدیدات خارجی می تواند در بومی سازی امنیت منطقه بویژه در حوزه خلیج فارس کمک کند. لذا بر خلاف گمانه زنی ها پیرامون نزدیکی سیاست های عربستان به جمهوریخواهان، رفتارهای تهاجمی ترامپ نسبت به کشورهای عرب حوزه خلیج فارس و نگاه منفعت طلبانه و تاجر مابانه وی به این کشورها، عربستان در دوره جدید ریاست جمهوری ترامپ با کاخ سفید دچار چالش سیاسی جدی خواهد شد.

در واقع این امر می تواند نگاه عربستان را نسبت به ایران که سیاست های مستقل و ثابتی نسبت به حاکمیت دو قطبی امریکا دارد تغییر دهد و نوعی تعامل واقع بینانه تری با تهران تعریف کند.